ઉકેલ અને પ્રતિસાદ

એકમ 1 · ગણતરી, શૂન્ય અને સ્થાનકિંમત · ધોરણ 2–6 માટે સહાય

પ્રારંભિક આવૃત્તિ. ગુજરાતી શિક્ષકની સમીક્ષા બાકી છે. આ પ્રમાણિત કસોટી નથી.

પહેલાં બાળકને પોતે વિચારવા દો. જવાબ સાથે કારણ પણ સાંભળો.

D1 · ખાલી જગ્યા પૂરો: 4, 5, 6, __.

જવાબ: 7

1. ક્રમમાં 4 થી 5 અને 5 થી 6 જતાં 1 વધે છે.

2. હવે 6 માં 1 ઉમેરો. જવાબ 7 છે.

6: તમે છેલ્લી સંખ્યા ફરી લખી. આગળનું એક પગલું લો.

7: દરેક પગલે 1 વધે છે. તમે ક્રમ આગળ વધાર્યો.

8: એક સંખ્યા છૂટી ગઈ. 6 પછી તરત કઈ સંખ્યા આવે?

વધુ મદદ: R1 (વિદ્યાર્થી પાનું).

D2 · આ પાઠની વ્યાખ્યા મુજબ 0 વિશે કયું વાક્ય સાચું છે?

જવાબ: 0 પૂર્ણ સંખ્યા છે, પણ ગણતરીની સંખ્યા નથી.

1. ગણતરીની સંખ્યાઓ 1, 2, 3, ... છે.

2. પૂર્ણ સંખ્યાઓમાં આ બધી સંખ્યાઓ અને 0 છે. તેથી પહેલું વાક્ય સાચું છે.

0 પૂર્ણ સંખ્યા છે, પણ ગણતરીની સંખ્યા નથી.: હા. પૂર્ણ સંખ્યાઓ 0 થી અને ગણતરીની સંખ્યાઓ 1 થી શરૂ થાય છે.

0 ગણતરીની સંખ્યા છે.: આ પાઠમાં ગણતરીની શરૂઆત 1 થી થાય છે. પૂર્ણ સંખ્યાઓમાં 0 ઉમેરાય છે.

0 કોઈ સંખ્યા જ નથી.: ખાલી વાટકીમાં 0 કાંકરા હોય છે. 0 પણ સંખ્યા છે.

વધુ મદદ: R1 (વિદ્યાર્થી પાનું).

D3 · 47 માં 4 અંકની સ્થાનકિંમત કેટલી છે?

જવાબ: 40

1. 47 માં 4 દશક અને 7 એકમ છે.

2. દરેક દશકમાં 10 એકમ છે. 4 × 10 = 40.

4: અંક અને તેની કિંમત અલગ હોઈ શકે. 4 દશક એટલે કેટલા એકમ?

40: 4 દશક એટલે 40 એકમ.

7: 7 એકમના સ્થાને છે. પ્રશ્ન 4 અંક વિશે છે.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

D4 · 3 સો, 0 દશક અને 5 એકમથી કઈ સંખ્યા બને?

જવાબ: 305

1. 3 સો = 300, 0 દશક = 0, 5 એકમ = 5.

2. 300 + 0 + 5 = 305.

35: દશકનું ખાલી સ્થાન બતાવતું 0 છૂટી ગયું. 3 સો એટલે 300.

305: 0 દશકના સ્થાને છે; 5 એકમના સ્થાને છે.

350: આમાં 5 દશક થાય છે. આપણને 5 એકમ જોઈએ છે.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

D5 · 58 અને 85 માંથી કઈ સંખ્યા મોટી છે?

જવાબ: 85

1. 58 માં 5 દશક અને 85 માં 8 દશક છે.

2. 8 > 5, તેથી 85 > 58.

58: તમે કદાચ ફક્ત એકમ જોયા. પહેલાં દશક સરખાવો.

85: 8 દશક, 5 દશક કરતાં વધુ છે.

બંને સરખી છે.: અંકો સરખા છે, પણ તેમનાં સ્થાન બદલાયાં છે. તેથી કિંમતો બદલાય છે.

વધુ મદદ: R3 (વિદ્યાર્થી પાનું).

D6 · 206 નો સાચો વિસ્તાર કયો છે?

જવાબ: 200 + 0 + 6

1. 2 સો = 200, 0 દશક = 0 અને 6 એકમ = 6.

2. આથી 206 = 200 + 0 + 6. 200 + 6 પણ સાચું છે.

20 + 6: 2 સો છે, 2 દશક નથી. સોની કિંમત ફરી જુઓ.

200 + 0 + 6: 2 સો, 0 દશક અને 6 એકમ યોગ્ય રીતે લખ્યાં છે.

200 + 60: 6 એકમ છે, 6 દશક નથી. એકમનું સ્થાન જુઓ.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E1 · 7, 8, __, 10 માં ખૂટતી સંખ્યા લખો.

જવાબ: 9

1. દરેક પગલે 1 વધે છે.

2. 8 પછી 9 આવે છે અને 9 પછી 10 આવે છે.

વધુ મદદ: R1 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E2 · 10 એકમથી કેટલા દશક બને?

જવાબ: 1 દશક

1. એક દશક બનાવવા 10 એકમનો એક સમૂહ કરીએ.

2. અહીં 10 એકમ છે, એટલે 1 દશક બને છે; કોઈ એકમ બાકી નથી.

વધુ મદદ: R1 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E3 · 62 માં 6 અંકનું સ્થાન અને તેની સ્થાનકિંમત લખો.

જવાબ: દશકનું સ્થાન; સ્થાનકિંમત 60

1. જમણી તરફનો 2 એકમના સ્થાને છે; તેની ડાબે 6 દશકના સ્થાને છે.

2. 6 દશક = 6 × 10 = 60. તેથી સ્થાનકિંમત 60 છે.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E4 · 4 સો, 2 દશક અને 0 એકમથી સંખ્યા બનાવો.

જવાબ: 420

1. 4 સો = 400 અને 2 દશક = 20.

2. એકમ નથી, એટલે એકમના સ્થાને 0 લખો. 400 + 20 + 0 = 420.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E5 · 507 ને સો, દશક અને એકમની કિંમતોના સરવાળા તરીકે લખો.

જવાબ: 500 + 0 + 7

1. 5 સોની કિંમત 500, 0 દશકની કિંમત 0 અને 7 એકમની કિંમત 7 છે.

2. 507 = 500 + 0 + 7. 500 + 7 પણ સાચું છે.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E6 · 109 અને 190 માંથી મોટી સંખ્યા લખો. કારણ આપો.

જવાબ: 190

1. બંને સંખ્યામાં 1 સો છે.

2. દશક સરખાવતાં 9 દશક, 0 દશક કરતાં વધુ છે. તેથી 190 મોટી છે.

વધુ મદદ: R3 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E7 · 90, 9, 99 ને ચડતા ક્રમમાં, એટલે નાનીથી મોટી સંખ્યાના ક્રમમાં ગોઠવો.

જવાબ: 9, 90, 99

1. 9 માં દશક નથી; તે 90 અને 99 કરતાં નાની છે.

2. 90 અને 99 માં 9 દશક સરખા છે. 0 એકમ કરતાં 9 એકમ વધુ છે.

3. આથી ક્રમ 9 < 90 < 99 છે.

વધુ મદદ: R3 (વિદ્યાર્થી પાનું).

E8 · 4 દશક અને 12 એકમથી કઈ સંખ્યા બને? દશક અને એકમમાં ફરી ગોઠવો.

જવાબ: 52; 5 દશક અને 2 એકમ

1. 12 એકમમાંથી 10 એકમનો 1 દશક બનાવો; 2 એકમ બાકી રહે છે.

2. પહેલાંના 4 દશકમાં નવો 1 દશક ઉમેરો: 5 દશક.

3. 5 દશક અને 2 એકમ એટલે 50 + 2 = 52. તપાસ: 40 + 12 = 52.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

X1 · 308 માં 0 કયા સ્થાને છે? તેને કાઢીને 38 લખીએ તો સંખ્યા સરખી રહે?

જવાબ: દશકના સ્થાને; ના, 308 અને 38 અલગ છે.

1. 308 = 300 + 0 + 8; 0 દશકના સ્થાને છે.

2. 38 = 30 + 8. તેમાં 3 સોને બદલે 3 દશક છે, એટલે કિંમત બદલાય છે.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

X2 · 5 દશક અને 4 એકમથી સંખ્યા બનાવો અને તેનો વિસ્તાર લખો.

જવાબ: 54 = 50 + 4

1. 5 દશકની કિંમત 50 અને 4 એકમની કિંમત 4 છે.

2. 50 + 4 = 54. તેથી 54 માં 5 દશકના અને 4 એકમના સ્થાને છે.

વધુ મદદ: R2 (વિદ્યાર્થી પાનું).

X3 · 67 અને 76 માંથી કઈ મોટી છે? એકમ પહેલાં દશક કેમ જોયા તે સમજાવો.

જવાબ: 76

1. 67 માં 6 દશક અને 76 માં 7 દશક છે.

2. 7 દશક વધુ છે. મોટું સ્થાન પહેલાં સરખાવીએ, એટલે 76 > 67.

વધુ મદદ: R3 (વિદ્યાર્થી પાનું).

મૂળ ઉદાહરણો માટે વધારાની સમજ

મૂળ ઉદાહરણ માટે વધુ સમજ

સ્રોત ઓળખ: fs-id1398237

1. મૂળ યાદી 0, 1/4, 3, 5.2, 15, 105 છે.

2. ગણતરીની સંખ્યાઓ 1 થી શરૂ થાય છે અને તેમાં વચ્ચેના ભાગ આવતાં નથી. તેથી 3, 15, 105 પસંદ કરો.

3. પૂર્ણ સંખ્યાઓમાં 0 પણ ઉમેરો: 0, 3, 15, 105.

4. 1/4 એક આખી વસ્તુનો ભાગ છે; 5.2 એ 5 અને 6 વચ્ચે છે. બંને પૂર્ણ સંખ્યાઓ નથી.

(a) 3, 15, 105; (b) 0, 3, 15, 105

મૂળ અભ્યાસ 1 માટે સંપૂર્ણ સમજ

સ્રોત ઓળખ: fs-id3298473

1. મૂળ યાદી 0, 2/3, 2, 9, 11.8, 241, 376 છે.

2. ગણતરીની સંખ્યાઓ: 2, 9, 241, 376.

3. પૂર્ણ સંખ્યાઓ માટે 0 પણ લો: 0, 2, 9, 241, 376.

4. 2/3 એ 0 અને 1 વચ્ચે છે; 11.8 એ 11 અને 12 વચ્ચે છે. તેથી આ બે પૂર્ણ સંખ્યાઓ નથી.

(a) 2, 9, 241, 376; (b) 0, 2, 9, 241, 376

મૂળ અભ્યાસ 2 માટે સંપૂર્ણ સમજ

સ્રોત ઓળખ: fs-id1786026

1. મૂળ યાદી 0, 5/3, 7, 8.8, 13, 201 છે.

2. ગણતરીની સંખ્યાઓ: 7, 13, 201. પૂર્ણ સંખ્યાઓ: 0, 7, 13, 201.

3. 5/3 = 1 + 2/3, એટલે તે 1 અને 2 વચ્ચે છે. 8.8 એ 8 અને 9 વચ્ચે છે. તેથી આ બે પૂર્ણ સંખ્યાઓ નથી.

(a) 7, 13, 201; (b) 0, 7, 13, 201

વૈકલ્પિક A10 અભ્યાસ માટે સંપૂર્ણ સમજ

સ્રોત ઓળખ: fs-id1170655190140

1. 51,493 ને જમણેથી વાંચો: 3 એકમ, 9 દશક, 4 સો, 1 હજાર, 5 દસ હજાર.

2. (a) 1 હજારના સ્થાને છે; કિંમત 1,000. (b) 4 સોના સ્થાને છે; કિંમત 400.

3. (c) 9 દશકના સ્થાને છે; કિંમત 90. (d) 5 દસ હજારના સ્થાને છે; કિંમત 50,000.

4. (e) 3 એકમના સ્થાને છે; કિંમત 3. તપાસ: 50,000 + 1,000 + 400 + 90 + 3 = 51,493.

(a) હજાર; (b) સો; (c) દશક; (d) દસ હજાર; (e) એકમ

સ્રોત અને શ્રેય

OpenStax Prealgebra 2e અને Elementary Algebra 2e; Rice University. મૂળ લેખકો: Lynn Marecek, MaryAnne Anthony-Smith અને Andrea Honeycutt Mathis.

Indonesian adaptations: KokunoYumeto repositories, A00 v0.2.7 અને A10 v1.0.2; produced with OpenAI Codex gpt-5.6-sol, Ultra. Gujarati translation and separate diagnostic companion: Language Allocation, OpenAI Codex, 2026-08-30.

Canonical OpenStax commit: 38cae454e644abf9f0a623e876994553881597c9. Gujarati material adapts A00 m81243 and selected A10 m82452; original identifiers and source-faithful text are in source.html. Added explanations and diagnostics are explicitly separate.

https://github.com/openstax/osbooks-prealgebra-bundle

https://github.com/KokunoYumeto/openstax-prealgebra-2e-id-ID

https://github.com/KokunoYumeto/openstax-elementary-algebra-2e-id

CC BY-NC-SA 4.0, subject to component-specific credits and restrictions. https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/ . Unmodified licenses and prior notices accompany the offline package. This adaptation is not endorsed by OpenStax or Rice University. Names, logos and marks are not licensed. Content is provided as-is, without warranty.

Noto Sans Gujarati: SIL Open Font License; assets/OFL.txt. Gujarati school-reference materials informed language only; they are not reproduced in this PDF.

સુલભતા: આ PDF છાપવા માટે છે. ગુજરાતી અક્ષરો માટે ફોન્ટ જોડેલો છે. મૂળ HTML માં શીર્ષકો, MathML અને ચિત્રના લખાણરૂપ વર્ણનો છે. PDF/UA પ્રમાણન કે માનવી દ્વારા સ્ક્રીન-રીડર પરીક્ષણ થયું નથી.